

**Eco-effectscan
Kruising N465 - N211
te Monster**

**Opdrachtgever
Van der Waal & Partners BV
te Naaldwijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Eco-effectscan
Kruising N465 - N211
te Monster**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Van der Waal & Partners BV
te Naaldwijk**

Datum: 13 maart 2013
Rapportnr: 212230/AQT301 FF/TG
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-Effectscan Kruising N465 – N211 te Monster*

Opdrachtgever : *Van der Waal & Partners BV te Naaldwijk*

Projectteam

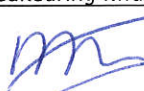
Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : dhr. M.H.M. Groenewegen MSc
Auteur : dhr. M.H.M. Groenewegen MSc

Kwaliteitsborging : dhr. M.A. Pols MSc

Projectnummer : **212230**

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring projectmanager	Goedkeuring kwaliteitsborger
13 maart 2013	Definitief		

© 2013 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doelstelling	2
1.3	Leeswijzer	2
1.4	Verantwoording	2
2	METHODE.....	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Projectbeschrijving	3
2.3	Beoordeling beschermde natuurgebieden	3
2.4	Wettelijk kader Flora- en Faunawet	3
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	3
2.6	Effectbeoordeling en toetsing.....	4
3	PROJECTGEBIED	6
3.1	Ligging	6
3.2	Bestaande situatie.....	6
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	6
4	RESULTATEN.....	7
4.1	Beschermde natuurgebieden.....	7
4.2	Wilde planten	7
4.3	Vogels	7
4.4	Grondgebonden zoogdieren	8
4.5	Vleermuizen	8
4.6	Amfibieën en reptielen	9
4.7	Vissen.....	9
4.8	Overige beschermde soorten	9
5	CONCLUSIE EN MAATREGELEN	10
5.1	Beschermde natuurgebieden.....	10
5.2	Beschermde soorten	10
5.3	Maatregelen	10
6	REFERENTIES	12
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	13
BIJLAGE 2	PROJECTGEBIED.....	15
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	16
BIJLAGE 4	WAARNEMINGEN.....	17
BIJLAGE 5	FOTO'S PROJECTGEBIED	18

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Provincie Zuid-Holland beoogt een rotonde en een waterberging te realiseren op en nabij de kruising N465 – N211. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Van der Waal & Partners BV.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project in strijd zou kunnen zijn met de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt en wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie Bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het projectgebied beschreven. De resultaten van de inventarisatie en de te verwachten effecten worden in hoofdstuk 4 beschreven. In hoofdstuk 5 volgen de conclusies en worden de maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het projectgebied opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.4 Verantwoording

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het projectgebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Flora- en Faunawetgeving in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het projectgebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het projectgebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden in de Natuurbeschermingswet en in de Ecologische Hoofdstructuur. Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 3 km van het projectgebied gelegen zijn, wordt de wettelijke status beschreven en wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

2.4 Wettelijk kader Flora- en Faunawet

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie Bijlage 1. In de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 3 beschermingscategorieën (tabel 1, 2 en 3) en vormen vogels een aparte categorie. Aanvullend zijn de nesten van enkele vogels jaarrond beschermd.

De bescherming van soorten is met name gericht op populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie box 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

Box 1. Relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen

Art 2 (zorgplicht); verplichting om schadelijke handelingen achterwege te laten, zoveel als redelijkerwijs gevergd kan worden;
Art. 8: verbod op het beschadigen etc. van groeiplaatsen van beschermde planten;
Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, opsporen etc. van beschermde dieren;
Art. 11: verbod op het beschadigen, verstoren etc. van verblijfplaatsen van beschermde dieren;
Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen uit o.a. www.waarneming.nl wordt een lijst samengesteld van tabel 1, 2 en 3-soorten en vogels met jaarrond beschermde nesten welke in de omgeving van het projectgebied zijn waargenomen. De lijst met beschermde soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is. De inventarisatielijst wordt opgenomen in Bijlage 2 en dient als onderbouwing van de effectbeoordeling voor (potentieel) voorkomende soorten.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het projectgebied beoordeeld. In tabel 1 is een niet-limitatieve lijst van te beoordelen biotoopkenmerken weergegeven. Tijdens het locatiebezoek waargenomen beschermde soorten worden eveneens genoteerd.

Tabel 1. Beoordeling geschiktheid biotoop per soortgroep (niet limitatief)

Soortgroep	Biotoopkenmerken	Relevante biotoopfunctie
Planten	Vegetatiestructuur, bodemtype, vochtigheid, voedselrijkheid, begroeiing watergang, etc.	Standplaats
Vogels	Vegetatiestructuur, boomholten, holten onder dakpannen of in gebouwen, etc.	Vaste verblijfplaats of voortplantingslocatie c.q. nest
Reptielen en grondgebonden zoogdieren	Droge biotoop: vegetatiestructuur, bodemtype, vochtigheid, beschutting, etc.	Vaste verblijfplaats
Vleermuizen	Vegetatiestructuur, holten in bomen of in gebouwen, lijnvormige elementen, etc.	Vaste verblijfplaats, vliegroute, foerageergebied
Amfibieën	Vegetatiestructuur, begroeiing, doorzicht en uitklimbaarheid watergang, beschutting, etc.	Vaste verblijfplaats, migratieroute
Vissen	Vegetatiestructuur watergang en oevers, sliblaag, doorzicht, etc.	Vaste verblijfplaats
Overige soorten	Alle bovenstaande kenmerken, etc.	Vaste verblijfplaats

De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het projectgebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het projectgebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het projectgebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het projectgebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie. Zie tabel 2 voor een niet-limitatief toetsingskader per soortgroep.

Tabel 2. Toetsing handelingen per soortgroep (indicatief en niet limitatief)

Soortgroep	Bovengrond Vergraven/ Klepelen/ Verwijderen	Dempen/ Vergraven Watergang	Slopen/ Renoveren Bebouwing	Kappen/ Snoeien Bomen	Toetsing gericht op
Planten	X	X	X		Verlies standplaats
Vogels	X	X	X	X	Verlies of verstoring nest
Grondgebonden zoogdieren	X			X	Verlies of verstoring verblijfplaats
Vleermuizen	X	X	X	X	Verlies of verstoring verblijfplaats, vliegroute of foerageergebied
Amfibieën	X	X			Verlies of verstoring verblijfplaats
Reptielen	X				Verlies of verstoring verblijfplaats
Vissen		X			Verlies of verstoring verblijfplaats
Overige soorten	X	X			Verlies of verstoring verblijfplaats

X = toetsing van de handeling op overtreding van verbodsbepaling of de zorgplicht

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 3).

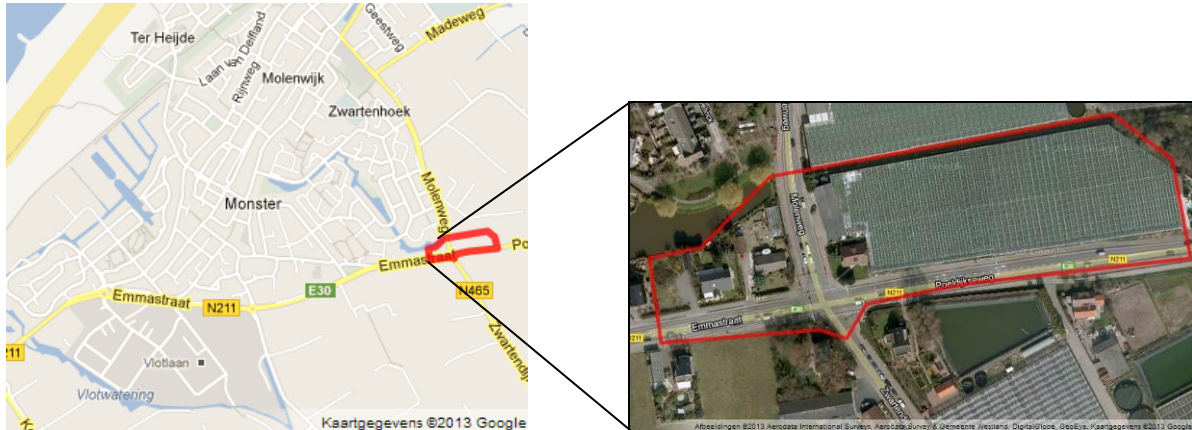
Tabel 3. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Tabel 1 (Algemene soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen.
Tabel 2 (Overige soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Tabel 3 (Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op soorten uit tabel 3 niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Vogels	Verstoring of verwijdering van in gebruik zijnde nesten dient te allen tijde voorkomen te worden. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke nesten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PROJECTGEBIED

3.1 Ligging

Het projectgebied is gelegen rondom de kruising van de N465 (Zwartendijk/Molenweg) en N211 (Emmastraat/Poeldijkseweg) in Monster te Zuid-Holland. Zie figuur 1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het projectgebied.

Figuur 1. Ligging projectgebied

3.2 Bestaande situatie

Een weergave van de bestaande situatie is opgenomen in Bijlage 2. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 1,85 ha. De huidige situatie in het projectgebied bestaat uit de volgende onderdelen (zie bijlage 5 voor foto's):

3.2.1 Verharding

De verharding in het projectgebied bestaat uit 3 woningen met bijbehorende 4 opstallen, 2 kassen, wegen en overige verharding. De woningen (Emmastraat 2, Emmastraat 4 en Poeldijkseweg 2) bestaan uit 2 bouwlagen met een nokhoogte tot ca. 8 meter. De gevel van de woning aan de Emmastraat 2 is begroeid met klimop. Onder het pannendak en in schoorstenen zijn enkele gaten en kieren aanwezig. Bijbehorende opstallen bestaan uit een enkele bouwlaag met pannendak of golfplaten dak en een nokhoogte van ca. 3 tot ca. 7 meter. Gaten en kieren zijn niet aanwezig in bijbehorende opstallen, schuren of kassen.

3.2.2 Groen en overige onverharde delen

Het groen bestaat uit sierbeplanting in de tuinen van de Emmastraat 1, 2 en 4 en Poeldijkseweg 2, bermen en een rij coniferen langs de Molenweg. De sierbeplanting bestaat uit perkgoed, struweel en bomen. In de coniferen en overige bomen zijn geen gaten of holten aanwezig en zijn geen vogelnesten waargenomen. Naast de woning aan de Emmastraat 3 is een braakliggend terrein gelegen met algemeen voorkomende plantensoorten.

3.2.3 Water

Aangrenzend aan de achtertuinen van de woningen aan de Emmastraat en aan de achterzijde van de kas behorende bij de woning aan de Poeldijkseweg is een aaneengesloten watergang gelegen. Het betreft een beschoeide watergang in de polder Zwartenhoek. Achter de woningen is de watergang ca. 17 m breed. Achter de kas is de watergang ca. 2 m breed. De watergangen zijn verbonden via een duiker onder de Molenweg.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Ten behoeve van de rotonde en de waterberging zullen de woningen met bijbehorende schuren, opstallen en kassen worden gesloopt, zullen de bomen en het overige groen worden verwijderd en zal het gehele projectgebied, inclusief watergangen, worden vergraven. Vervolgens zullen de rotonde en de waterberging gerealiseerd worden.

Deze activiteiten vormen de basis van de Eco-effectscan.

4 RESULTATEN

4.1 Beschermde natuurgebieden

4.1.1 Natuurbeschermingswet

Vanaf ca. 1,3 km van het projectgebied is het Natura 2000-gebied 'Solleveld en Kapittelduinen' gelegen. Voor het beschermde natuurgebied zijn instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor o.a. witte duinen, grijze duinen, duinheiden, duindoornstruwelen, duinbossen en duinvalleien. Wijzigingen met betrekking tot de verkeersdrukte als gevolg van de realisatie van de rotonde worden niet verwacht. Effecten op Solleveld en Kapittelduinen worden derhalve uitgesloten, vanwege de beperkte reikwijdte van het projectgebied en de voorgenomen activiteiten.

4.1.2 Ecologische hoofdstructuur

Vanaf ca. 1 km van het projectgebied is de ecologische verbindingszone 'Poelzone' gelegen. In de Poelzone zullen natuurvriendelijke oevers en een vispaaiplaats worden gerealiseerd⁽¹⁹⁾. Effecten op Poelzone worden uitgesloten, vanwege de beperkte reikwijdte van het projectgebied en de voorgenomen activiteiten.

Vanaf ca. 1,3 km van het projectgebied is bestaande natuur in de EHS gelegen overeenkomend met het Natura 2000-gebied 'Solleveld en Kapittelduinen'. Doelstellingen voor de EHS komen overeen met de instandhoudingsdoelstellingen van Solleveld en Kapittelduinen. Effecten op de EHS worden uitgesloten, vanwege de beperkte reikwijdte van het projectgebied en de voorgenomen activiteiten.

4.1.3 Toetsing

Het project ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden of de ecologische hoofdstructuur. Een nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur is niet nodig.

4.2 Wilde planten

4.2.1 Aanwezige soorten

In de omgeving van het projectgebied is grote kaardenbol waargenomen. Tevens is zwanenbloem redelijk algemeen in de omgeving. De biotoop in de oevers van het projectgebied is geschikt voor zwanenbloem en de soort kan niet worden uitgesloten. De biotoop op het braakliggende terrein is geschikt voor grote kaardenbol. Sporen zijn niet waargenomen en grote kaardenbol wordt niet verwacht.

Overige beschermde planten worden niet verwacht.

4.2.2 Toetsing

Met het vergraven van de oevers kunnen standplaatsen van zwanebloem verdwijnen. Voor aantasting van standplaatsen van zwanebloem geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De Zorgplicht blijft echter wel van toepassing.

4.3 Vogels

4.3.1 Aanwezige soorten

In het projectgebied zijn algemeen voorkomende vogels aanwezig. De aanwezigheid van nesten kan tijdens het broedseizoen niet uitgesloten worden in bomen en in struweel in het projectgebied.

Jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht, vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties in bomen (o.a. eksternesten) of in gebouwen. De gaten en kieren in de woningen zijn van onvoldoende omvang om te kunnen dienen als nestlocatie voor gierzwaluw en huismus.

4.3.2 Toetsing

Met het uitvoeren van werkzaamheden in het projectgebied tijdens de broedperiode (maart – juli) kunnen nesten van vogels verstoord worden of verloren gaan. Alle nesten van vogels zijn beschermd tijdens het broeden en mogen tijdens de broedperiode niet verstoord of verwijderd worden.

4.4 Grondgebonden zoogdieren

4.4.1 Aanwezige soorten

In het projectgebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren niet uitgesloten worden, vanwege het algemene voorkomen van kleine zoogdieren in onverharde delen. Het betreft hoofdzakelijk algemeen voorkomende muizen zoals huisspitsmuis.

4.4.2 Toetsing

Met het verwijderen van het aanwezige groen en het vergraven van grond kunnen verblijfplaatsen van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren verloren gaan en kunnen dieren gedood worden. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing.

4.5 Vleermuizen

4.5.1 Aanwezige soorten

In de omgeving van het projectgebied zijn vleermuizen waargenomen. Het betreft de gebouwbewonende gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger en de boombewonende watervleermuis. De gaten en kieren in de woningen zijn geschikt als invliegopeningen van verblijven voor de gebouwbewonende vleermuizen (zie foto 1). Het betreft de schoorstenen, de dakbekleding en het pannendak boven een hoogte van 3 meter. In de bomen, opstallen, schuren en de kassen zijn geen geschikte invliegopeningen en potentiële verblijfplaatsen waargenomen.

Foto 1. Pannendak met losliggende pannen en spouwgat in de schoorsteen van de woning aan de Emmastraat 4

De watergang kan functioneren als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Vanwege de centrale ligging van de watergang tussen het centrum van Monster richting potentiële foerageergebieden in de omliggende polder en het ontbreken van geschikte alternatieven kan de aanwezigheid van een essentiële vliegroute voor alle genoemde soorten niet uitgesloten worden.

4.5.2 Toetsing

Met het verwijderen van de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Met het uitvoeren van werkzaamheden in het projectgebied tijdens in de periode maart t/m oktober tijdens het donker kunnen vleermuizen op vliegroute verstoord worden. Verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes van vleermuizen zijn strikt beschermd en mogen niet verstoord of verwijderd worden.

4.6 Amfibieën en reptielen

4.6.1 Aanwezige soorten

In het projectgebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën niet uitgesloten worden, vanwege het algemene voorkomen in onverharde gronden en in watergangen. Het betreft hoofdzakelijk groene kikker en gewone pad.

Vanaf ca. 1,75 km van het projectgebied zijn rugstreeppad en (door derden) zandhagedis waargenomen. De biotoop tussen de waarnemingen en het projectgebied is niet geschikt als migratieroute. Zandhagedis wordt derhalve niet verwacht. Rugstreeppad kan zich ondanks ongeschikt migratiegebied tot ca. 3 km vanaf voortplantingslocaties verspreiden. De biotoop in het projectgebied is niet geschikt voor rugstreeppad, vanwege het ontbreken van visvrije of tijdelijke en geïsoleerde waterpartijen en losse (zand)gronden. Rugstreeppad wordt derhalve niet verwacht in het projectgebied.

4.6.2 Toetsing

Met het verwijderen van onverharde delen kunnen verblijfplaatsen van algemeen voorkomende amfibieën verloren gaan en kunnen dieren gedood worden. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen van algemeen voorkomende amfibieën en het verwonden van algemeen voorkomende amfibieën is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig, maar de Zorgplicht is wel van toepassing.

4.7 Vissen

4.7.1 Aanwezige soorten

In de watergangen in het projectgebied kan de aanwezigheid van kleine modderkruiper en bittervoorn niet uitgesloten worden, vanwege het algemene voorkomen van de soorten in de omgeving. Overige beschermde vissoorten worden niet verwacht.

4.7.2 Toetsing

Met het vergraven van oevers en de watergang kunnen verblijfplaatsen van kleine modderkruiper verloren gaan en kunnen exemplaren gedood worden. Met het vergraven van oevers met oevervegetatie en de watergang nabij oevervegetatie kunnen verblijfplaatsen van bittervoorn verloren gaan en kunnen exemplaren gedood worden. Verblijfplaatsen en exemplaren van kleine modderkruiper en bittervoorn zijn strikt beschermd en mogen niet verstoord, verwijderd of gedood worden.

4.8 Overige beschermde soorten

De aanwezigheid van overige beschermde soorten wordt uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Een nadere toetsing is derhalve niet van toepassing voor overige beschermde soorten.

5 CONCLUSIE EN MAATREGELEN

5.1 Beschermde natuurgebieden

Het project ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden of ecologische verbindingzones. Een nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur is niet nodig.

5.2 Beschermde soorten

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het projectgebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of het project in strijd is met de Flora- en faunawet. De conclusie van de toetsing worden hieronder weergegeven.

De onderstaande tabel geeft een beknopte weergave van de effecten van het project op beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet of Habitatrichtlijn.

Tabel 4. Resultaten beschermde soorten

Soort	Wet*	Aanwezig	Effecten op functionaliteit
Wilde planten			
Zwanenbloem	FF1	Potentieel	Mogelijk verlies standplaatsen
Vogels			
Algemene inheemse vogels	FF (cat 5)	Aanwezig	Mogelijk verlies en verstoring broedlocaties
Zoogdieren			
Algemene grondgebonden zoogdieren	FF1	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Vleermuizen	FF3, HRIV	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Amfibieën			
Algemene amfibieën	FF1	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Vissen			
Kleine modderkruiper	FF2	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Bittervoorn	FF3	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Overige soorten			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, Bijlage IV

5.3 Maatregelen

Per (potentieel) aanwezige beschermde soortgroep wordt de vervolprocedure aangegeven.

5.3.1 Vleermuizen

Met het verwijderen van de woningen kunnen verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuizen en laatvliegers verloren gaan. Om de gebouwen te kunnen verwijderen is het noodzakelijk om de aanwezigheid van verblijfplaatsen inzichtelijk te maken.

Met het uitvoeren van werkzaamheden nabij de watergang kan een essentiële vliegroute verstoord worden. Om de aanwezigheid van een essentiële vliegroute inzichtelijk te maken is een vleermuisinventarisatie nodig of dienen de volgende maatregelen getroffen te worden om een vliegroute te allen tijde te behouden:

- de werkzaamheden aan en nabij de watergang worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang.

De vleermuisinventarisatie dient uitgevoerd te worden met locatiebezoeken in de periode half mei t/m juli en in de periode augustus t/m september.

5.3.2 Vissen

Verblijfplaatsen van bittervoorn en kleine modderkruiper zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ingrepen dient voor de kleine modderkruiper gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode⁽¹⁷⁾. Voor de bittervoorn zal een ontheffing nodig zijn, tenzij voldoende mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden, opdat de functionaliteit van het leefgebied te allen tijde veiliggesteld kan worden.

Een ontheffing voor beschermde vissen wordt niet nodig geacht, mits de werkzaamheden uitgevoerd worden conform de Soortenstandaard Bittervoorn⁽²¹⁾:

- Werkzaamheden onder de waterlijn worden in de periode september t/m februari uitgevoerd,

- Werkzaamheden onder de waterlijn worden vanaf een doodlopend eind richting aangrenzende watergangen (= vluchtgebied) uitgevoerd.
- Indien er bij werkzaamheden onder de waterlijn (levende) zoetwater mosselen van >5 cm lengte worden opgevist, worden deze in het water teruggezet.
- De maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
- Er wordt aantoonbaar gewerkt volgens het ecologisch werkprotocol.

5.3.3 *Vogels*

De nesten van vogels in het projectgebied zijn beschermd tijdens het broeden. Om verstoring van broedvogels te voorkomen, wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grofweg van 15 maart t/m 15 juli) uit te voeren. Indien de werkzaamheden in de periode februari t/m augustus worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest uitgesteld te worden totdat de jongen uitgevlogen zijn of dient een niet-verstoringszone rond het nest opgesteld te worden. Ter voorkoming van broedgevallen in het projectgebied, wordt geadviseerd het aanwezige groen in het projectgebied buiten het broedseizoen te verwijderen.

5.3.4 *Wilde planten*

Voor het verwijderen van standplaatsen van de potentieel aanwezige zwanenbloem geldt een vrijstelling. Om aan de Zorgplicht te voldoen, wordt geadviseerd om tijdens de werkzaamheden waargenomen exemplaren uit te steken en in de omgeving terug te plaatsen in vergelijkbaar biotoop.

5.3.5 *Algemeen voorkomende dieren*

Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van de potentieel aanwezige algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën geldt een vrijstelling. Vanwege de beperkte omvang van de activiteiten en de beperkte geschiktheid van het projectgebied wordt het niet noodzakelijk geacht om gerichte maatregelen voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën te treffen in het kader van de Zorgplicht.

6 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Flora- en faunawet', Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. 'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet', Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. 'Natuurbeschermingswet 1998', Ministerie van LNV, 1 oktober 2005.
4. 'Handreiking Flora- en faunawet', W.R.M. van Heusden & S.J. Vreugdenhil, Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
5. 'Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998', ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
6. 'Handreiking Bestemmingsplan en Natuurwetgeving', Directie Natuur, Ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
7. 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
8. 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep', Dienst Regelingen, Den Haag, september 2009.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

9. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
10. www.waarneming.nl
11. www.ravon.nl
12. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
13. www.zoogdiervereniging.nl
14. www.sovon.nl
15. www.anemoon.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

16. Waarneming Aqua-Terra Nova tijdens het locatiebezoek ten behoeve van deze Eco-effectscan.
17. 'Gedragscode Flora- en Faunawet, Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting', Stadswerk, augustus 2010.
18. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur
19. Bestemmingsplan Poelzone. Ontwerp d.d. 12 juni 2012. Gemeente Westland. Toelichting en regels behorende bij NL.IMRO.1783.obp00000014-ont1.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Natuurbeschermingswet 1998

De natuurbeschermingswet 1998 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland. Hierin kan onderscheid worden gemaakt in Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden (zie box). Beschermde Natuurmonumenten omvatten zowel particuliere als staatseigendommen.

Handelingen binnen de beschermde gebieden worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Ecologische Hoofdstructuur

In de EHS worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de EHS wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de EHS-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de EHS. Dit betreft, conform de Spelregels EHS, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen beperkt en gecompenseerd worden."

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Flora- en Faunawet per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

- Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, onttrenten of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.
- Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Aanvullend is in de Flora- en faunawet een zorgplicht opgenomen (artikel 2 Flora- en Faunawet). Uit de zorgplicht volgt dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelingen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem geveerd kunnen worden om de gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een projectgebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

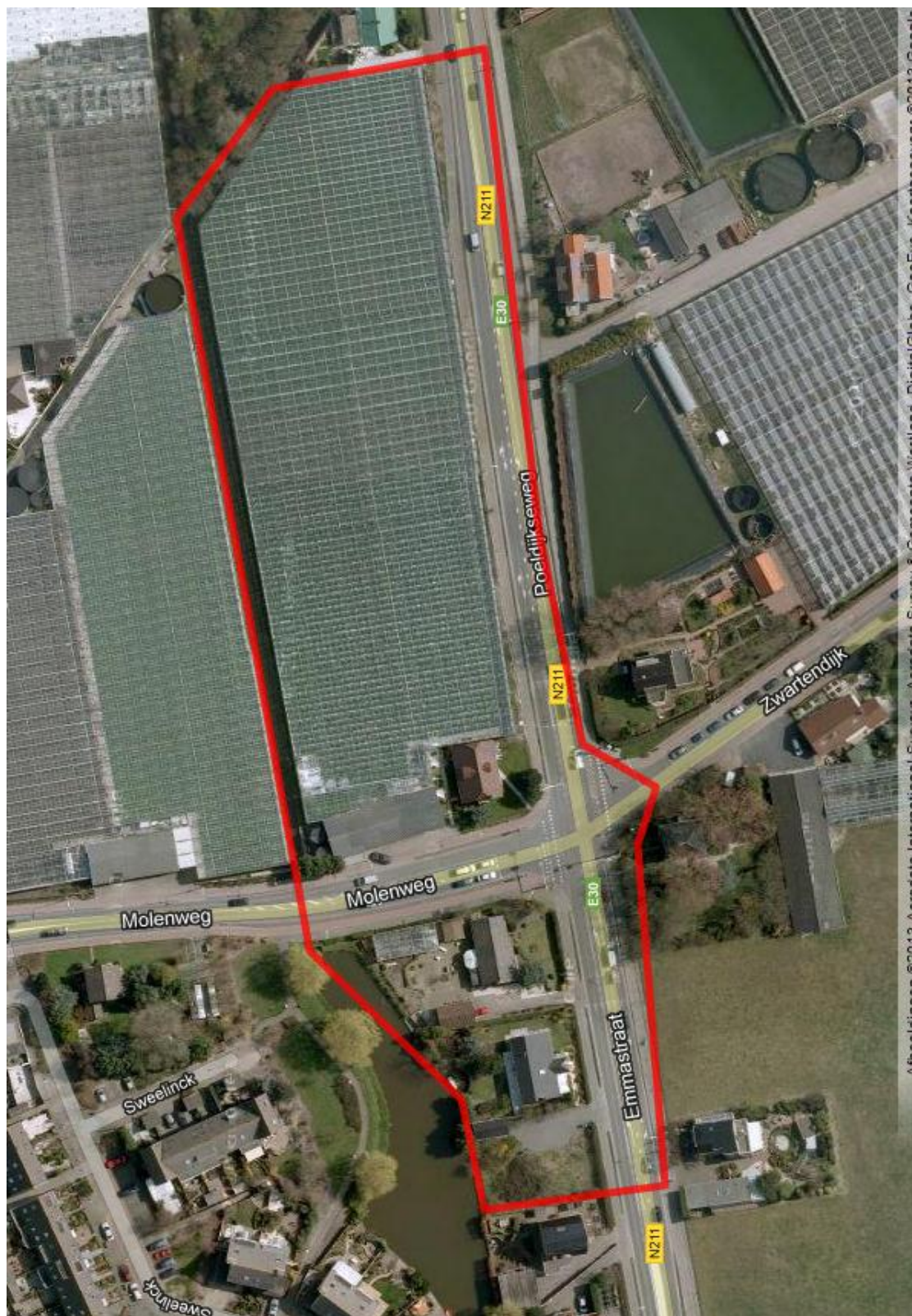
Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Gedragscode

In een gedragscode is beschreven hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geldt voor bepaalde activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 een vrijstelling. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

BIJLAGE 2 PROJECTGEBIED

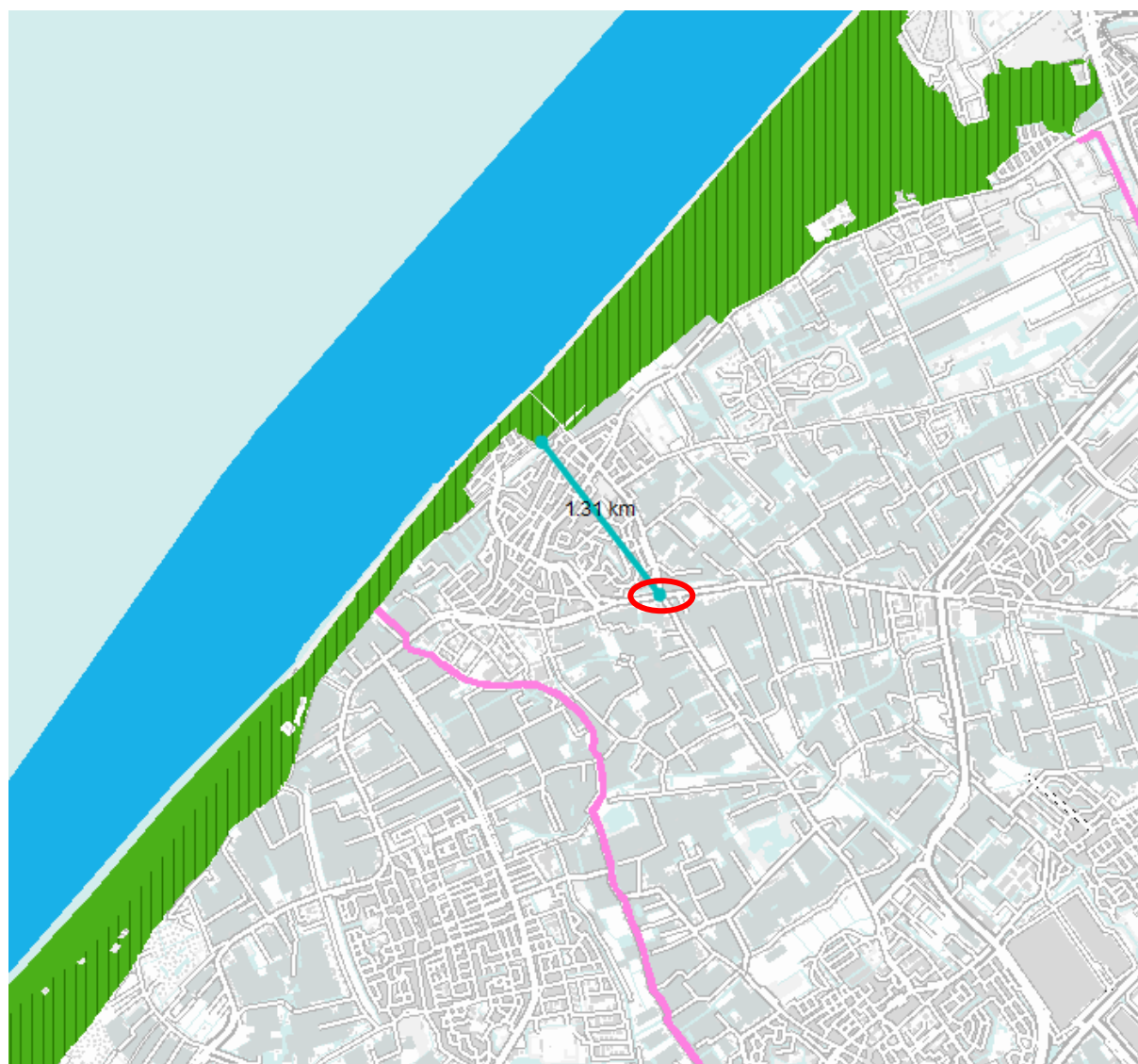
Bron: Google-maps
Bestaande situatie

 = projectgebied

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Kaarten van <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket>

 = projectgebied indicatief

Ecologische Hoofdstructuur

Op land

- bestaande natuur en prioritaire nieuwe natuur
- overige nieuwe natuur
- zoekgebied
- ecologische verbinding
- blijvend agrarisch gebied binnen Natura 2000

Op water

- waternatuurgebied
- grote wateren en Noordzee

Geen EHS

- overig water

Gebieden natura 2000

- Natura 2000 gebied

BIJLAGE 4 WAARNEMINGEN

Locatiebezoek: 11 maart 2013

Waarnemer: M.H.M. Groenewegen

Weer: bewolkt, droog, 3.5°C, wind 3-4 Bft

Vogels met jaarrond beschermde nesten	Wet*	Bron**	Locatie
Huismus	FF cat 2	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Gierzwaluw	FF cat 2	Wrn'11-'13	Monster
Buizerd	FF cat 4	Wrn'11-'13	Monster
Sperwer	FF cat 4	Wrn'11-'13	Monster
Blauwe reiger	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster - Het Westerhonk e.o.
Boerenwaluw	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster - Tuinveld
Boomkruiper	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster
Ekster	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster - Het Westerhonk e.o.
Koolmees	FF cat 5	ATN'13	Projectgebied
Pimpelmees	FF cat 5	ATN'13	Projectgebied
Spreeuw	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster
Torenvalk	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster - Het Westerhonk e.o.
Zwarte kraai	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster
Zwarte roodstaart	FF cat 5	Wrn'11-'13	Monster
Zoogdieren	Wet*	Bron**	Locatie
Konijn	FF1	Wrn'11-'13	Monster - Het Westerhonk e.o.
Gewone dwergvleermuis	FF3, HR IV	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Laatvlieger	FF3, HR IV	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Ruige dwergvleermuis	FF3, HR IV	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Watervleermuis	FF3, HR IV	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Amfibieën en Reptielen	Wet*	Bron**	Locatie
Rugstreeppad	FF3, HR IV	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Zandhagedis	FF3, HR IV	Wrn'11-'13	Monster
Planten	Wet*	Bron**	Locatie
Grote kaardenbol	FF1	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Vissen	Wet*	Bron**	Locatie
Kleine modderkruiper	FF2	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Bittervoorn	FF3	ATN'12	Inventarisatiegegevens binnen 3 km
Ongewervelden	Wet*	Bron**	Locatie
Geen soorten waargenomen	n.v.t.	Wrn'11-'13	Monster

*FF = Flora- en faunawet tabel 1, 2 or 3 of vogels categorie 1 t/m 4, HR IV = Habitatrichtlijn bijlage IV

**Bron	Omschrijving
ATN	Tijdens het locatiebezoek aangetroffen of in voorgaand onderzoek waargenomen
Wrn	Waarneming door derden van www.waarneming.nl

BIJLAGE 5 FOTO'S PROJECTGEBIED

Foto 1: Kruispunt N465 – N211

Foto 2: Emmastraat 4

Foto 3: Emmastraat 2

Foto 4: Opstallen Emmastraat 2

Foto 5: Bomenrij voor Emmastraat 1

Foto 6: Poeldijkseweg 2

Foto 7: Watergang achter kas Poeldijkseweg 2

Foto 8: Watergang achter Emmastraat 2 & 4